

Minister
Zdrowia

DBO.050.6.2024.KJ
Warszawa, 14 października 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4941 z dnia 25 września Pani Poseł i Panów Posłów: Dariusza Mateckiego, Katarzyny Sójki, Michała Wosia, Sebastiana Kalety, Sebastiana Łukaszewicza, Marcina Warchoła, Dariusza Stefaniuka, Andrzeja Śliwki, Jana Kanthaka, Janusza Kowalskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W Ministerstwie Zdrowia funkcjonuje Zespół Zarządzania Kryzysowego, powołany na mocy zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 maja 2017 r. w sprawie powołania Zespołu Zarządzania Kryzysowego (Dz. Urz. Min. Zdr. 2017 poz. 55). Jest to zespół stały, zwoływany według potrzeb. Przewodniczący Zespołu Zarządzania Kryzysowego, Podsekretarz Stanu, Pan Marek Kos, w dniu 15 września 2024 r. podjął decyzję o zwołaniu na dzień 16.09.2024 r. posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w związku z sytuacją powodziową. Kolejne posiedzenia Zespołu w związku z zagrożeniem powodziowym odbywały się regularnie co 2-3 dni.

Zadaniem resortu zdrowia w czasie wystąpienia klęski żywiołowej (powodzi) było zabezpieczenie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej na terenach dotkniętych powodzią oraz wsparcie w tym zakresie działań prowadzonych przez podmioty lecznicze. Minister Zdrowia, w ścisłej współpracy z Prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Dyrektorem Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (właściwym miejscowo ze względu na lokalizację szpitala w Nysie, który ucierpiał w wyniku powodzi) prowadzili skoordynowane działania mające na celu zapewnienie pacjentom ciągłości dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

Dyrektor Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ powołał zespół ds. organizacji działań wspierających świadczeniodawców, świadczeniobiorców i aptek w sytuacji kryzysowej związanej z powodzią. Do zadań zespołu należało w szczególności bieżące monitorowanie sytuacji zagrożenia powodziowego w kontekście wpływu na system ochrony zdrowia i funkcjonowanie świadczeniodawców, świadczeniobiorców oraz aptek, koordynacja działań z zakresu wsparcia podmiotów leczniczych zagrożonych powodzią na terenie województwa opolskiego, realizacja działań informacyjnych w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej na terenie objętym powodzią, współpraca z organami administracji rządowej i samorządowej oraz służbami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów na terenie województwa opolskiego.

Mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego gromadzenia otrzymywanych informacji, spójności przekazywanych informacji, szybkości i trafności podejmowanych decyzji, Ministerstwo Zdrowia, Centrala NFZ, Opolski Oddział Wojewódzki NFZ pozostawali w stałej łączności. Jednocześnie na poziomie operacyjnym w województwie Opolski Oddział Wojewódzki NFZ był w stałym kontakcie i wspierał działania Wojewody Opolskiego, kierowników podmiotów leczniczych (szpitali) zagrożonych powodzią, kierowników podmiotów leczniczych, do których ewakuowano pacjentów szpitala w Nysie i ZOL w Paczkowie, Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego, kierowników podmiotów leczniczych z województwa śląskiego, którzy zaoferowali wsparcie w ramach zapewnienia opieki psychologicznej osobom dotkniętym klęską żywiołową.

Opolski Oddział Wojewódzki NFZ pozostawał w stałym kontakcie telefonicznym z dyrektorami szpitali zagrożonych powodzią, zlokalizowanych w dorzeczu Odry i Nysy Kłodzkiej, w szczególności ze szpitalami zlokalizowanymi w Nysie, Głuchołazach, Kędzierzynie-Koźlu, Krapkowicach i Brzegu. Dyrektorzy szpitali przekazywali na bieżąco informacje o sytuacji powodziowej oraz zabezpieczeniu pacjentów.

W związku z dynamicznym rozwojem sytuacji powodziowej w Nysie, efektem której było całkowite wstrzymanie działalności szpitala związane z zalaniem dolnej kondygnacji, w której zlokalizowane były m.in. szpitalny oddział ratunkowy, pomieszczenia diagnostyczne z pracownią tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego, apteka, konieczne było przeprowadzenie w dniach 15-16 września 2024 r. ewakuacji pacjentów ze szpitala w Nysie. Zespół Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ wspierał działania ewakuacyjne poprzez identyfikację wolnych miejsc w innych szpitalach, które mogłyby przyjąć pacjentów z Nysy. Dzięki tym działaniom, we współpracy z Opolskim Centrum Ratownictwa Medycznego w dniach 15-16 września br. relokowano łącznie 117 pacjentów z Nysy do:

- Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Opolu – 16 osób,
- Szpitala MSWiA w Opolu – 4 osoby,
- 116 Szpitala Wojskowego w Opolu – 5 osób,
- Szpitala Wojewódzkiego w Opolu – 11 osób,
- Klinicznego Centrum Ginekologii, Położnictwa i Neonatologii w Opolu – 6 osób,
- Szpitala Powiatowego w Strzelcach Opolskich – 17 osób,
- Krapkowickiego Centrum Zdrowia – 21 osób,
- Brzeskiego Centrum Medycznego – 9 osób,
- Szpitala Powiatowego w Kluczborku – 3 osoby,
- Scanmed w Kluczborku – 2 osoby,
- Namysłowskiego Centrum Zdrowia – 3 osoby,
- Stobrawskiego Centrum Medycznego w Kup – 10 osób,
- Szpitala Powiatowego w Raciborzu – 8 osób,
- Szpitala w Katowicach – 2 osoby.

Opolski Oddział Wojewódzki NFZ wspierał również działania kierownictwa ZOZ w Nysie zmierzające do szybkiego uruchomienia działalności oddziału chorób wewnętrznych, którego miejsce zmieniono czasowo na pomieszczenia udostępnione przez Szpital MSWiA w Głuchołazach. W wyniku podjętych działań w nowej lokalizacji udało się uruchomić 32 łóżkowy oddział chorób wewnętrznych.

Wobec zniszczenia przez powódź szpitalnego oddziału ratunkowego w szpitalu w Nysie, w celu zapewnienia pacjentom z terenu Nysy możliwości leczenia szpitalnego, wspierano działania mające na celu uruchomienie w mieście tymczasowego szpitala polowego.

W tymczasowym szpitalu polowym uruchomiono izbę przyjęć z 25 łóżkami obserwacyjnymi.

Jednocześnie na bieżąco monitorowano sytuację zagrożonego powodzią Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Paczkowie (podlegającego organizacyjnie pod ZOZ w Nysie). Początkowo z otrzymywanych informacji wynikało, że ZOL nie oczekuje pomocy zewnętrznej, a pacjenci są zabezpieczeni na wyższych kondygnacjach budynku. W związku z pogorszeniem sytuacji powodziowej kierownictwo ZOL poprosiło o zorganizowanie ewakuacji części pacjentów. W związku z powyższym Zespół Opolskiego Oddziału

Wojewódzkiego NFZ wspierał i koordynował akcję ewakuacyjną 35 z 81 pacjentów ZOL w Paczkowie (osoby w najcięższym stanie).

Od pierwszego dnia po przejściu fali powodziowej, która zalała Głuchotaży i Nysę monitorowano sytuację związaną z dostępem do świadczeń w ramach POZ oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Działania te objęły również teren Lewina Brzeskiego zalanego przez Odrę. Zbierane telefonicznie i na bieżąco aktualizowane informacje o funkcjonujących oraz zamkniętych przychodniach POZ przekazywane były do Centrali NFZ i na infolinię telefoniczną NFZ, by zapewnić stałą i aktualną informację dla osób potrzebujących pomocy. Pracownicy Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ przeprowadzili również na terenie Nysy bezpośrednią akcję informacyjną, rozwieszając plakaty informujące o działającym punkcie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej oraz numerze infolinii NFZ, udzielającej informacji na temat funkcjonujących przychodni POZ oraz aptek.

W zakresie zapewnienia pacjentom dostępu do leków monitorowano na bieżąco sytuację aptek, aktualizując listę aptek działających i niedziałających. Informacje w tym zakresie również przekazywano do Centrali NFZ i na infolinię telefoniczną NFZ by zapewnić stałą i aktualną informację dla osób potrzebujących zaopatrzenia w produkty lecznicze.

Realizowano również działania związane z rozpoczęciem i prowadzeniem na terenach powodziowych akcji szczepień, w szczególności przeciwko tężcowi. Przeprowadzono szeroką akcję informacyjną skierowaną do POZ, na temat zasad przeprowadzania szczepień oraz wskazującą na możliwość zaopatrywania się w szczepionki bezpośrednio w powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych. Uruchomiono mobilne punkty szczepień. Podjęto działania w zakresie organizacji i uruchomienia pomocy psychologicznej skierowanej do osób poszkodowanych przez powódź.

W związku z sytuacją powodziową decyzją Ministra Zdrowia w okresie od 16 września do 30 września 2024 r. zostały uruchomione dwa dodatkowe lotnicze zespoły ratownictwa medycznego (LZRM) dyżurujące w trybie dziennym (07:00-20:00).

Dodatkowe śmigłowce realizowały operacje lotnicze (standardowe wyloty do miejsca zdarzenia i transporty międzyszpitalne) oraz misje ewakuacyjne z wykorzystaniem technik linowych. Dysponowanie dodatkowych zespołów odbywało się wg zasad przyjętych w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne tj. przez dyspozytornie medyczne, Centrum Operacyjne LPR lub Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej (w zakresie technik linowych) zależnie od wymaganego rodzaju lotu. W określonym czasie LZRM wykonały na terenach powodziowych 141 lotów. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe nie było dysponowane do ewakuacji szpitala w Nysie, natomiast w dniach 16-30 września 2024 r. LZRM z Opola wykonały 7 misji do zachorowań ze szpitala polowego utworzonego przy szpitalu w Nysie.

Odnosząc się do kwestii fizycznego zabezpieczenia podmiotów leczniczych przed skutkami powodzi należy zauważyć, że zadania z tym związane nie leżą w kompetencji resortu zdrowia. Za właściwe przygotowanie i zabezpieczenie podmiotów leczniczych, a przede wszystkim za zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów, odpowiadają w pierwszej kolejności osoby kierujące tymi podmiotami (kierownik – w przypadku samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, zarząd – w przypadku podmiotów leczniczych prowadzonych w formie spółki prawa handlowego). Osoby kierujące podmiotami leczniczymi we współpracy z podmiotami tworzącymi (w przypadku Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nysie ze starostą działającym w imieniu podmiotu tworzącego, jakim jest powiat) oraz powołanymi w związku z sytuacją strukturami kryzysowymi odpowiadały za należyte (na tyle na ile to możliwe biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności) zabezpieczenie pomieszczeń, sprzętu, urządzeń, a przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

W kontekście działań, jakie zostały podjęte w celu zabezpieczenia przed zalaniem szpitala w Nysie, przywołać należy poniższe wyjaśnienia i informacje przekazane przez kierownictwo szpitala w Nysie.

„Po ogłoszeniu alarmu przeciwpowodziowego, dyrekcja szpitala zarządziła szereg działań prewencyjnych, aby zabezpieczyć szpital przed potencjalnym zagrożeniem powodziowym. Przed pojawieniem się wody podjęto następujące działania:

- 1) Szpital został dokładnie obłożony workami z piaskiem, we wszystkich jego newralgicznych miejscach, takich jak drzwi, wejścia przyziemne oraz inne potencjalne punkty wnikania wody. Po interwencji dyrekcji szpitala w sztabie kryzysowym, w godzinach porannych dnia 15 września 2024 r. do placówki dowieziono dodatkowe ilości piasku oraz worki, które zostały wypełnione przez dyżurujących ratowników oraz dalej rozlokowane na terenie szpitala. Ponadto w godzinach przedpołudniowych, jeszcze przed pojawieniem się wody, została przeprowadzona inspekcja zabezpieczonych wejść oraz kanałów pod budynkami szpitala. Pomimo tych działań zabezpieczających, ze względu na wysoki poziom wody oraz siłę nurtu, zabezpieczenia te okazały się niewystarczające, ponieważ nie są na tyle trwałym rozwiązaniem, aby poradzić sobie z siłą żywiołu, który nas dotknął. Przyziemia szpitala zostały zalane w ciągu około 10-15 minut do wysokości około 1,5-1,7m. Woda w szybkim czasie zajęła pomieszczenia, które były w trakcie pracy. Ostatecznie doszło do całkowitego zalania niższych (przyziemnych) kondygnacji szpitala.
- 2) Zarządzono o konieczności zabezpieczenia leków z apteki szpitalnej, która jest umiejscowiona w suterrenach szpitalnych. Apteka, świadcząc swoje usługi, zapewniające właściwe funkcjonowanie szpitala, posiadała znaczne zapasy leków oraz wyposażenie medyczne, które było niezbędne do codziennego funkcjonowania placówki. W związku z tym, aby zabezpieczyć te zasoby przed zalaniem, podjęto decyzję o ich przeniesieniu na wyższe kondygnacje budynku. Proces ten wymagał szybkiej i skoordynowanej akcji personelu, który musiał działać sprawnie, aby minimalizować ryzyko utraty cennych leków i sprzętu medycznego. Dzięki tym działaniom udało się zabezpieczyć znaczną część zasobów apteki – ok. 50%.
- 3) Zarządzono stałe monitorowanie sytuacji oraz utrzymanie personelu w ciągłej gotowości do ewentualnej szybkiej ewakuacji pacjentów oraz personelu na wyższe kondygnacje budynku. W ramach tych działań szczególną uwagę zwrócono na aspekty bezpieczeństwa, aby zapewnić bezpieczną relokację wszystkich osób przebywających w placówce.
 - Upewniono się, że trasy ewakuacyjne są wolne od przeszkód, aby umożliwić sprawne i bezpieczne przemieszczanie się.
 - Poprzez wyznaczenie osób koordynujących, zapewniono odpowiedni przebieg działań ewakuacyjnych, aby uniknąć chaosu i paniki.
 - Zorganizowana została dodatkowa pomoc dla pacjentów i personelu o ograniczonej mobilności, aby zapewnić im bezpieczne i szybkie przemieszczenie się na wyższe kondygnacje.
 - Utrzymywana była stała komunikacja między zespołami ewakuacyjnymi, aby na bieżąco informować o postępach i ewentualnych problemach.
 - Użyto odpowiedniego sprzętu ewakuacyjnego, takiego jak nosze, wózki inwalidzkie, aby ułatwić transport pacjentów.

Dzięki sprawnej koordynacji, gdy pojawiła się woda w szpitalu, ewakuacja wewnętrzna została przeprowadzona sprawnie, skutecznie i bezpiecznie. Wszyscy pacjenci oraz członkowie personelu, zostali przeniesieni na wyższe kondygnacje szpitala, co pozwoliło uniknąć jakichkolwiek obrażeń. Dzięki tym działaniom, mimo trudnych warunków, udało się zapewnić bezpieczeństwo wszystkim osobom przebywającym w placówce.”

„Po komunikacie Starostwa Powiatowego w Nysie, opublikowanym o godzinie 14:04 dnia 15 września 2024 r. na stronie Fb Starostwa, dotyczącym pęknięcia tamy w Stroniu Śląskim i tym samym zwiększenia zrzutu wody z Jeziora Nyskiego z obecnych 600m³/s do 1000m³/s – Dyrekcja szpitala już 6 minut później, czyli o godzinie 14:10 podjęła decyzję o rozpoczęciu skomplikowanego procesu ewakuacji pacjentów szpitala, poprzez wykonanie telefonu przez Wicedyrektora ds. Medycznych Marka Szymkowicza do NFZ Opole i przekazaniu informacji o rozpoczęciu ewakuacji.

Pierwszą ewakuowaną osobą był pacjent z OIOM, który został ewakuowany helikopterem LPR ok. godziny 15:30, a woda w szpitalu pojawiła się ok. godziny 15:52 i nadeszła od ul. Bohaterów Warszawy, z kierunku parku.

Ewakuacja pacjentów szpitala rozpoczęła się od godz. 14:10 dnia 15 września 2024 r. trwała do ok. godz. 15:00 następnego dnia, czyli w sumie prawie 26 h.

Ewakuacja przez cały czas była koordynowana i realizowana w konsultacji ze Starostą Nyskim, Wojewodą Opolskim, NFZ Opole oraz OCRM Opole. W sumie ewakuowano ponad 100 pacjentów, a cały ten proces był nadzorowany i prowadzony z zachowaniem wszelkich możliwych środków ostrożności, aby zapewnić bezpieczeństwo pacjentów i personelu."

Odnośnie strat poniesionych przez szpital w Nysie w wyniku powodzi, jak przekazał Starosta Nyski, trwają prace i spisy z natury weryfikujące popowodziowy stan majątku i ustalenia wartości księgowej. Na dzień dzisiejszy zadania te nie zostały ukończone i nie jest możliwe przedstawienie rzetelnych danych dotyczących zarówno poniesionych strat jak i poziomu wydatków - wg wartości odtworzeniowej - niezbędnych do powtórnego wyposażenia zalanych oddziałów szpitala.

W zakresie pomocy dla podmiotów w celu przywrócenia funkcjonalności po powodzi, należy podkreślić, że uchwalona została ustawa z dnia 1 października 2024 r. (Dz.U. poz. 1473) o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw. Na mocy przepisów tej ustawy możliwe będzie wsparcie podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie wymiany zniszczonego w powodzi sprzętu medycznego i odbudowy.

Ponadto w dniu 26 września 2024 r. Minister Zdrowia wydał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów (Dz.U. poz. 1430), mocą którego wprowadzono ograniczone miejscowo do terenów dotkniętych powodzią, szczególne mechanizmy finansowania świadczeń opieki zdrowotnej dla podmiotów leczniczych funkcjonujących na tym obszarze.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie w ramach środków z Subfunduszu modernizacji podmiotów leczniczych wyodrębnionego z Funduszu Medycznego podpisał w dniu 24 listopada 2023 r. umowę nr DOI/FM/SMPL/32/MDSOR/2023/320/333 na udzielenie dotacji celowej na finansowanie realizacji inwestycji pn. „Przebudowa i modernizacja Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Nysie”. W związku z realizacją ww. umowy, Ministerstwo Zdrowia jest w stałym kontakcie z przedstawicielem szpitala.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/